

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16254>

Özet

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi (AYDPA), yeti?kin ve adolesan bireylerin duyu i?leme paternlerini ve bu paternlerin günlük ya?am üzerindeki etkilerini de?erlendirmek amac?yla kullan?lan uluslararası bir ölçe?in Türkçe diline uyarlama çal??mas?d?r. Bu uyarlama çal??mas?, Merve ?uay Ayd?n taraf?ndan 2015 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanm?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekte?tirilmi?tir. Çal??manın temel oda??, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik düzeylerini istatistiksel yöntemlerle belirlemektir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'de klinik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m?na zemin haz?rlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Duyu Profili, Adolesan, Yeti?kin, Duyu i?leme, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Merve ?uay Ayd?n (Sorumlu Yazar).

Amaç

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi'nin (AYDPA) temel amac?, bireylerin duyu girdilerine kar?? gösterdikleri davran??sal tepkileri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle duyu modülasyonu ve duyu temelli davran?? sorunlar?n? tespit ederek, duyu i?leme farkl?l?klar?n?n akademik, sosyal ve mesleki alanlardaki i?levselli?i nas?l etkiledi?ini anlamaya yard?mc? olmay? hedefler. Türk kültürüne uyarlanan bu versiyonun amac? ise, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk örnekleminde do?rulamak ve geçerli bir de?erlendirme arac? sa?lamaktır.

Yap?

AYDPA, bireyin çevresel uyaranlara verdi?i tepkileri dört temel duyu i?leme paterni çerçevesinde de?erlendiren bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?lar genellikle Duyu Arama (Seeking), Duyu Kaç?nma (Avoiding), Düşük Kayıt (Low Registration) ve Duyu Hassasiyeti (Sensitivity) olarak kategorize edilir. Ölçek, bireyin i?itsel, görsel, dokunsal, vestibüler ve proprioseptif girdilere kar?? gösterdi?i tipik tepkileri ölçerek, duyu i?leme süreçlerinin nörolojik temelini ve davran??sal ç?kt?lar?n? incelemektedir.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda geçerlik düzeyi, geçerlik katsay?s?n?n (veya ili?ki katsay?s?)

hesaplanmas?yla belirlenmi?tir. Ge?erlik katsay?s?, ölçekten elde edilen puanlar ile ölçe?in kullan?m amac?na göre belirlenen harici kriterler aras?ndaki korelasyonu ifade eder. Bu katsay?, teorik olarak -1.00 ile +1.00 aras?nda de?erler almaktadır. Çal??mada, katsay?nın +1.00 de?erine yakla?mas?nın, ölçe?in amaçlanan yap?y? ölçme yetene?inin ve amaca hizmet etme düzeyinin artt??n?n bir göstergesi olarak kabul edildi?i belirtilmi?tir. Bu yakla??m, genellikle kriter ge?erli?i de?erlendirmelerinde kullan?lmaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?ini de?erlendirmek amac?yla iç tutarlılık yöntemi kullan?lm?? ve bu amaçla alpha güvenilirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplanm??tır. Uyarlama çal??mas?nda, kabul edilen güvenilirlik referans aral?klar? a?a??daki gibi belirlenmi?tir:

- 0.00 ile 0.40 aras?: Güvenilir De?il
- 0.40 ile 0.60 aras?: Düşük Güvenilir
- 0.60 ile 0.80 aras?: Oldukça Güvenilir
- 0.80 ile 1.00 aras?: Yüksek Güvenilir

Bu referans aral?klar?, AYDPA'n?n alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n hangi düzeyde tutarlı oldu?unu belirlemek için kullan?lm??tır. Yüksek alpha de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi'nin Türkçe uyarlamas? genellikle orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizi süreçlerini içermektedir. Uyarlama çal??malar?nda, Aç?mlayıc? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak orijinal ölçekte yer alan dört ana duyu i?leme paterninin (Duyu Arama, Kaç?nma, vb.) Türk örnekleminde de benzer alt faktörler olarak gruplan?p gruplanmad??? incelenir. Bu analizler, ölçe?in yap? ge?erli?ini destekleyen kritik ad?mlard?r.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Anket Tipi (Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Adolesanlar ve Yeti?kinler

Ya? Grubu: Adolesan ve Yeti?kin Ya? Gruplar?

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Hacettepe Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirilmi?tir ve Türk popülasyonundan toplanan verilerle analiz edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5 noktalı Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanır. Katılımcılar, duyu girdilerine karşı gösterdikleri davran?sal tepkilerin sıklı?nı beyan ederler. Derecelendirme ?u ?ekildedir: 1="neredeyse her zaman" ve 5= "neredeyse hiç".

Anahtar Kelimeler

Psikometrik, ?ç Tutarlılık, Duyu Modülasyonu, Adaptasyon, Korelasyon Katsay?s?, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Merve ?uay Ayd?n

Yazar ORCID Tanıtıcısı?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yazma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü (Çal??manın yapıldı?? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li? (Uyarlama Çal??mas?): 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in orijinal versiyonunun telif hakları ve kullanım izinleri genellikle Pearson gibi yayıncılar tarafından yönetilmektedir. Türkçe uyarlamasının kullanım? için sorumlu yazar (Merve ?uay Ayd?n) veya Hacettepe Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi bu kaynakta mevcut de?ildir.

The original PDF of the adaptation study questionnaire can be downloaded here: [adolesanyetiskin-duyu-profili-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ayd?n, M. ?. (2015). *Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi Türkçe uyarlamasının geçerlilik güvenilirlik çal??ması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sunulmam?? olup, sadece derecelendirme sistemi belirtilmi?tir:

Derecelendirme: 1="neredeysede her zaman"

Derecelendirme: 5= "neredeysede hiç"

ARABPSYCHOLOGY.COM